

[Inger Stilling Pedersen]

ved præstevalg, fordi vi jo netop har oplevet henvendelser fra menigheder, som har fået en præst, som der egentlig ikke var flertal for, fordi et medlem var bortrejst og ikke havde haft mulighed for eller ønsket at få nogen ind i stedet for, hvorved der blev truffet en anden afgørelse, end der ellers ville være blevet.

Jeg synes, det er meget vigtigt også for roen i sognet bagefter, at man er klar over, at menighedsrådet nu har valgt den præst, som det samlede menighedsråd er blevet enige om, og ikke har fået en anden, end man egentlig ønskede. Derfor vil jeg foreslå, at vi overvejer muligheden for at få den paragraf ændret.

Rådighedsbeløbet er vi godt tilfreds med. Men der er noget helt andet, vi gerne vil spørge om, og det er reglerne for afholdelse af valg, som man nu ikke finder det nødvendigt at opretholde. Jeg ved, at det skal stå i bekendtgørelsen, hvordan valgene skal afholdes, men jeg kunne godt tænke mig, om ministeren her eller i udvalget ville overveje indførelsen af en pligt til at informere om afholdelse af menighedsrådsvalg og indkaldelse til nogle møder, sådan at det ikke foregår i det skjulte, hvor nogle sætter sig sammen og laver en liste, og hvor folk egentlig ikke er klar over, at det har fundet sted. Jeg synes, det er meget vigtigt for folkekirkens trivsel, at man er klar over i sognet, at nu er der valg, og at man har mulighed for at lave lister – og man kan jo så også medtage dem, der i forvejen har tænkt sig at lave lister – for at få så megen åbenhed som overhovedet muligt. Det er ikke til gavn for en menigheds vækst, hvis valget er noget, der foregår i det skjulte, så menigheden måske ikke ved noget om det, selv om den måske slet ikke kommer i kirken, men alligevel er interesseret i kirkelige forhold. De skal have en mulighed for at være mere aktive i forbindelse med menighedsrådsvalg. Men alt det kan vi drøfte nærmere med udvalget eller i samråd. Vi behøver ikke bruge så megen tid på det her, men jeg synes, det er vigtigt lige at få det med.

Kirkeministeren (Torben Rechendorff):

Fru Hanne Thanning Jacobsen havde en formulering, som jeg gerne vil hæfte mig ved – en formulering, som sagde, at opgaven vel ikke var at styrke menighedsrådene på bekostning af menighederne. Også andre, deriblandt fru Hanne Andersen, strejfede det samme tema.

Det er jeg enig i, og derfor er jeg også klar til at se på dette spørgsmål sammen med Folketingets Kirkeudvalg.

Jeg har dog lyst til at sige, at intentionen med at flytte kompetencen til at træffe beslutninger om fælles menighedsråd netop har været at styrke menighedsrådene, således at så mange beslutninger som muligt kunne ligge hos dem. Jeg er også personlig lidt i tvivl om, hvor velegnet mon en beslutning om fælles menighedsråd er til et menighedsmøde. Men jeg er klar til at diskutere det. Meningen har i hvert fald ikke været at styrke menighedsrådene på bekostning af menighederne.

Dernæst vil jeg gøre fru Hanne Andersen opmærksom på, at spørgsmålet om den manglende specificifikation af rådighedsbeløbets budget og regnskab er blevet inddraget ved en misforståelse. Det, som falder bort, er, at det ikke længere i budgettet skal være nødvendigt at specificere, hvad man vil bruge til kirkekoncerter, til undervisningsmaterialer, til sogneaftener eller til skovtur for de ældre. Men det siger sig selv, at menighedsrådets regnskabspligt ikke er sat ud af kraft. Og derfor skal det naturligvis klart fremgå af regnskabet, hvad pengene er anvendt til.

Hr. Poul Nødgaard siger igen, at folkekirken er alt for bureaukratisk. Jeg skal ikke afvise, at der er meget bureaukrati i folkekirken, navnlig skal jeg ikke afvise, at der har været det. Det, som opgaven går ud på for Folketinget og for mig, er at mindske bureaukratiet mest muligt, og jeg mener, at de lovforslag, vi under ét behandler i dag, er et skridt i den rigtige retning. Jeg forstår, vi er lidt uenige om skridtets størrelse, men vi er åbenbart ikke uenige om, at det er skridt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kirkeudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 90:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd.

Af kirkeministeren (Torben Rechendorff).
(FremSAT 6/11 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hanne Andersen (S):

I 1992 skal der være valg til alle menighedsråd, og det er begrundelsen for dette forslag. Erfaringerne siden sidste menighedsrådsvalg og de sidste ændringer af loven peger på nogle nye ændringer.

Nu ligger valgdagen fast, der skal være menighedsrådsvalg den anden tirsdag i november måned hvert fjerde år, og første gang bliver så den 10. november 1992. For at udøve sin valgret og for at være valgbar skal man være medlem af folkekirken, være fyldt 18 år og have dansk indfødsret. Hvis man opfylder de to første bestemmelser, men ikke har dansk indfødsret, foreslår ministeren, at valgretten fås, når den pågældende har haft bopæl i landet 1 år.

I den kommunale valglov er bopælskravet 3 år for at opnå valgret ved kommunale valg, når man ikke har indfødsret, så hvorfor denne forskel her, når ministeren fornuftigt nok foreslår, at reglerne om fortabelse af valgbarhed følger reglerne for den kommunale valglov med en anken mulighed til biskop og kirkeminister? Det er ikke helt klart, hvorfor bestemmelserne ikke skal være de samme begge steder eller følge den kommunale valglov begge steder.

Præster er ikke valgbare. Vi må så slutte, at det betyder, at præster fremover ikke kan være formænd for menighedsrådene. Vi er enige i, at præster stemmer i deres bopælsogn, og hvis præsten bor i det sogn, han eller hun arbejder i, og det er vel hovedreglen, er det ikke noget problem.

Ministeren lovede i sidste folketingssamling i forbindelse med behandling af lovforslag nr. L 100 om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning at komme med regler for sognebåndsløseres valgret og valgbarhed. Efter det foreliggende forslag kan sognebåndsløserne vælge, om de vil udøve de-

res valgret dér, hvor de bor, eller i det sogn, hvor den præst, de har løst sognebånd til, er ansat. Valget skal træffes én gang for alle og ikke som nu forud for hvert menighedsrådsvalg. Fremover kan man ikke vælge fra valg til valg, og det er godt nok.

Efter bemærkningerne bemyndiges kirkeministeren til at fastsætte nærmere regler for sognebåndsløseres optagelse på valglisten. Vi synes, disse regler hører til i selve loven. Hvornår kan sognebåndsløseren bruge valgretten første gang? Det vil vi gerne vide lidt om. Skal sognebåndsløseren træffe valget og give meddelelsen umiddelbart inden valglisten eller tillægsvalglisten laves, eller f.eks. 2 år før valgretten kan bruges første gang, som vi foreslog det sidste år? Her har ministeren også indhentet hørings svar fra alle med tilknytning til menighedsrådene og folkekirken, og dem vil vi naturligvis også gerne have oversendt til udvalget.

Vi er positive og håber på et godt udvalgsarbejde. Vi har flere spørgsmål, men de kommer i udvalget.

Jens Jørgensen (KF):

Forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd, sådan lyder overskriften; det er jo formalia. Kigger man tingene igennem på baggrund af den periode, der er gået siden lovrevisionen i 1983 og igen i december 1987, har man selvfølgelig i Kirkeministeriet og rundt om i det kirkelige liv fået nogle erfaringer, som man vil bygge på for at forbedre både stort og småt.

På Det Konservative Folkepartis vegne skal jeg med det samme tilkendegive, at vi synes, at de ændringer, som lovforslag nr. L 90 lægger op til, er rimelige, fornuftige og velbegrundede i de bemærkninger, der er knyttet til lovforslaget. Skal man forsøge at tematisere det, er der vel især 4 elementer i lovforslaget: det første om valgret til menighedsråd, det andet om valgbarhed til menighedsråd – det har vi lige hørt den forrige ordfører sige noget om – det tredje element er valg i forbindelse med sognebåndsløsning, og dér synes jeg, det er et rigtig udgangspunkt i lovforslaget, at man nu, når man ønsker at løse sognebånd, én gang for alle vælger, hvilket distrikt man skal stemme i. Den hidtidige bestemmelse om, at man forud for hvert eneste valg skulle tilkendegive det, er næppe rimelig.

[Jens Jørgensen]

Det fjerde element, om den lille ordning i forbindelse med udfyldningsvalg, hvor det nu bliver biskoppens opgave at træde ind, virker også rimelig, fornuftig og velbegrunder, så alt det praktiske med menighedsrådsvalg får en smidigere, mere naturlig og harmonisk facon.

Vi tilslutter os lovforslaget.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Også Venstre kan tilslutte sig dette forslag. Jeg vil nævne en enkelt ting, som ikke står i lovforslaget, fordi jeg allerede er blevet spurgt, hvordan Venstre kunne gå med til, at man udelader den hidtidige bestemmelse om, at et medlem af folkekirken ikke har valgret og ikke er valgbar til menighedsråd, hvis den pågældende stiller sig i afgjort modsætning til folkekirken ved åbenlyst at fornægte kristentroen.

Når vi har været enige i, at ministeren udelod dette, er det, fordi vi i foråret vedtog en medlemskabslov, hvorefter et medlem, der slutter sig til et andet trossamfund eller på anden måde stiller sig uden for folkekirken, ikke er medlem af folkekirken. Det er efter den lovs regler og i det regi, at en udelukkelse fra folkekirken skal foregå, det skal ikke ske under selve valgbehandlingen, og det skal ikke være valgstyrende.

Jeg siger det som sagt, fordi der har været nogle indvendinger til fru Hanne Andersens bemærkninger om præsters valgret. Jeg er enig i, at vi skal have præciseret formuleringen, så det ikke kan misforstås.

Med disse bemærkninger skal jeg sige, at vi støtter forslaget.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg skal på SF's vegne sige, at vi er positive over for dette lovforslag. Det er fint, at vi nu kender valgdatoen, som altså fra nu af altid bliver den anden tirsdag i november i olympiadeåret. Vi er tilfreds med, at valgregler, valgbarhedsregler, valgregler for sognebåndsløser og valgbehandlingsreglerne er samlet her. Jeg har kommentarer til nogle af reglerne, men jeg synes, debatten om det kirkelige område har været så tilpas elendig i dag, at jeg vil føre dem frem i det kommende udvalgsarbejde.

Poul Nødgaard (FP):

Fremskridtspartiet har ikke særlige bemærkninger at gøre til forslaget om valg til menighedsråd, da jeg har forstået det sådan, at der er tale om indarbejdelse af høstede erfaringer fra tidligere valg. Jeg synes, det er en vældig god idé, at man nu får en fast valgdag, som er fastsat til den anden tirsdag i november.

Jeg kunne måske godt tænke mig lige at spørge ministeren, om ministeriet har planer om at lave en kampagne for at få en større valgdeltagelse, og jeg kunne da også godt tænke mig at få oplyst, om det er 10, 15 eller 17 pct., der stemte ved sidste menighedsrådsvalg, men det kan vi nok få oplyst i udvalgsarbejdet.

I udvalgsarbejdet vil jeg vende tilbage til en lang række præciseringer, som der ingen grund er til at trætte Folketinget med, men alt i alt 100 pct. tilslutning til det foreliggende lovforslag fra Fremskridtspartiet.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Også Kristeligt Folkeparti kan i princippet give tilslutning til forslaget. Vi mener, det er vigtigt at få drøftet det. Ved en tidligere behandling var jeg inde på, at det er vigtigt, at det er til at få sognebåndsløsning, selv om det måske kunne udformes lidt bedre, der er jo stadig væk en stor diskussion om det. Jeg mener også, at de punkter, vi skal drøfte, er det med valgbarhed og valgret, og det kan nok være svært at leve op til den gamle formulering. Men vi vil gerne drøfte disse ting nøjere i udvalget, og dér tilsiger vi en positiv udvalgsbehandling.

Kirkeministeren (Torben Rechendorff):

Efter at hr. Poul Nødgaard nu har tilsluttet sig 100 pct., kan jeg ikke forlange mere, og det gør jeg så heller ikke. Jeg skal bare inspireret af fru Hanne Andersens og fru Birthe Rønn Hornbechs bemærkninger sige, at jeg tror også, vi skal have præciseret præsters valgret, og det gør vi så. Kort sagt er jeg indstillet på at stille et ændringsforslag, sådan at det kommer på plads, at præsterne stemmer dér, hvor de er ansat.

Så skal jeg til hr. Poul Nødgaard, der spurgte, om ministeriet vil lave en kampagne forud for menighedsrådsvalget, sige, at ministeriet vil også gå ind i en kampagne, men at man ikke skal forestille sig, at Kirkeministeriet påtager sig jobbet som kampagneleder, og det tror jeg heller ikke at man fra folkekirkens side ville sætte pris på. Jeg er sikker på, at Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer vil gå

[Kirkeministeren]

ind i det her, Kirkeministeriet vil som sagt, de kirkelige organisationer vil, men det vil vist være en lidt uvant situation, at et ministerium, i dette tilfælde altså Kirkeministeriet, sætter sig i spidsen for en kampagne. Så vi giver vores små bidrag, men vi organiserer ikke menighedsrådsvalget, og det tror jeg også folkekirken er tjent med.

Hanne Andersen (S):

Jeg tror, at kirkeministeren har misforstået mig, eller også har jeg udtrykt mig meget lidt tydeligt. Jeg sagde, at jeg var tilfreds med, at præsterne skulle udøve deres stemmeret dér, hvor de boede, og jeg gik også ud fra, at det var hovedreglen, at præsterne boede i det sogn, hvor de arbejdede, og derfor tror jeg ikke, problemet er stort.

Poul Nødgaard (FP):

Jeg tror, kirkeministeren har misforstået mig. Selvfølgelig spurgte jeg, om Kirkeministeriet havde disse planer, men om det er Kirkeministeriet, Statens Informationstjeneste eller de kirkelige organisationer, er jeg sådan set bevidstløst ligeglad med, bare der bliver foretaget en landskampagne. Om det så er den ene eller den anden, der står bag, er jeg fuldstændig lidenskabsløs over for, men der må gøres et eller andet for at gøre borgerne opmærksom på, at der er menighedsrådsvalg den og den dag i de og de sogne.

Birthe Rønn Hornbech (V):

I modsætning til hr. Poul Nødgaard er jeg absolut ikke bedøvende ligeglad med, hvem der foretager sig hvad i den danske folkekirke. Jeg er tværtimod meget tilfreds med ministerens bemærkninger om, hvem der skal foretage hvad i anledning af valg til menighedsrådet.

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg synes, det er rimeligt i debatten her at gøre den bemærkning, at Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer er, om jeg så må kalde det, interesseorganisationen, som varetager den oplysningskampagne, det var vist noget i den retning, hr. Poul Nødgaard kaldte det, og det er da rimeligt, at netop Landsforeningen påtager sig en sådan opgave.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kirkedvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 71:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. (Større reklamefrihed for lokalradio og -tv).

Af Kim Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 29/10 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Det foreliggende forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed har til formål, siger forslagsstillerne, at forbedre økonomien i lokal-tv og lokalradio.

Hvis man skal sige det meget kort, er det regeringens opfattelse, at dette er at tage to elementer ud af det samlede mediebillede. Hvis vi nu tager lokal-tv og lokalradio ud af den samlede mediediskussion, mener jeg, vi gør os selv en bjørnetjeneste; jeg mener for resten også, at vi gør lokalradio og lokal-tv en bjørnetjeneste. Det, som er Folketingets opgave, er at prøve at anskue de mediepolitiske og i dette tilfælde altså de elektroniske mediepolitiske problemer i sammenhæng.

Meget kort må jeg sige om lokal-tv, at man altså her tilstræber en parallelisering til TV 2 ved at udvide reklametiden, sådan at den kommer op på det, som TV 2 i dag disponerer over. Der åbnes for mere end én reklameblok, der lægges et loft på 10 pct. af sendetiden, men bindingen til mængden af lokalstof foreslås altså afskaffet. Det er min opfattelse, at forslagsstillerne her i højere grad end godt og ri-